

Мораль і політика у вченнях Конфуція і Макіавеллі

(VI-V ст. до н.е.)

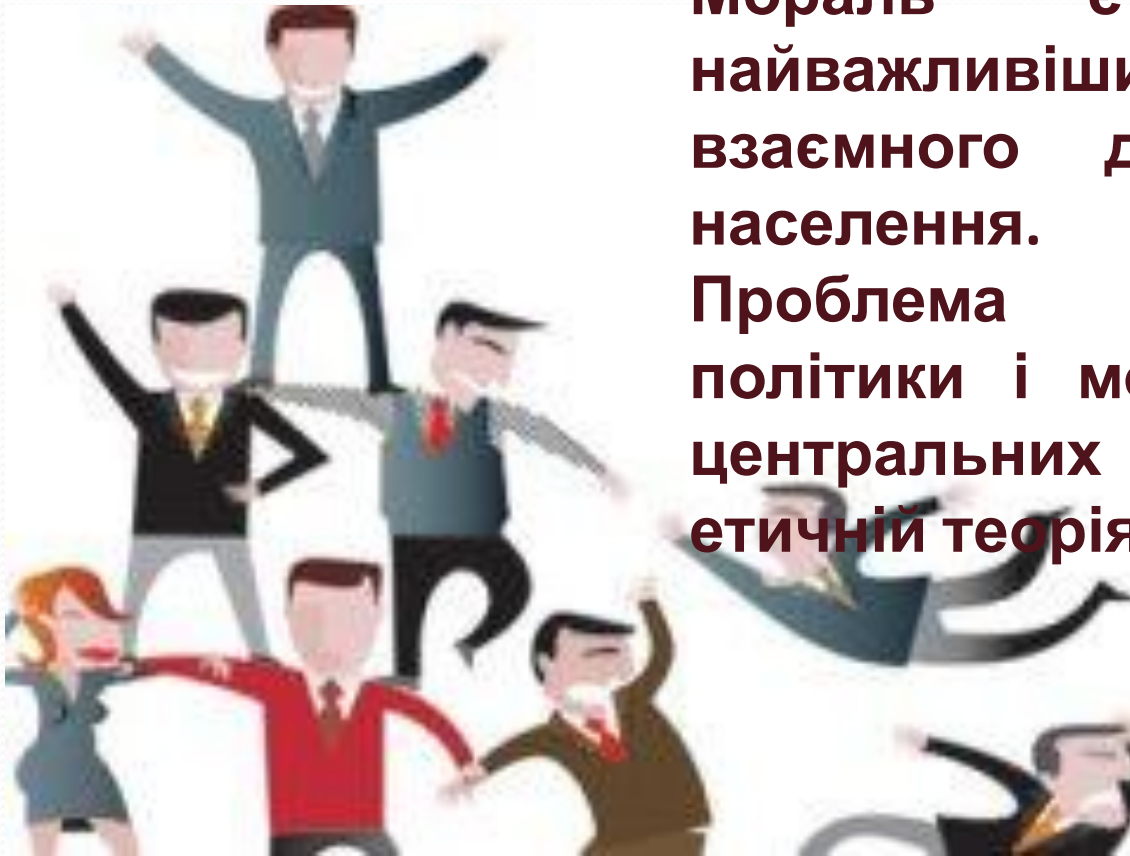

(1469-1527)

Моральність політики

Мораль є одним з найважливіших джерел взаємного діалогу еліти і населення.

Проблема співвідношення політики і моралі — одна з центральних у політичній та етичній теоріях.

**« Не ^(VI-V ст. до н.е.) роби іншим
того,
чого не бажаєш
собі.»**

Конфуціанство

- ідеальне правління державою повинне спиратися на мораль, зокрема, на такі етичні поняття, як «взаємність», «золота середина» і «людинолюбство». Ці поняття складають «правильний шлях» (дао), якому повинен слідувати кожний, хто бажає жити у згоді з самим собою та іншими людьми;
- «благородні мужі» (правителі) повинні проявляти турботу про своїх підданих, виховувати їх силою власного етичного прикладу;
- держава є великою сім'єю, де правитель - це батько, а піддані - його сини.

Правила керування державою

- Лі - це правила поведінки людей в ієрархічній системі керування, правила, що охороняють від догідництва одних, від сваволі інших, дозволяючи кожному зберегти достоїнство.
- Норми сяо забезпечили характерний для Китаю культ родинних відносин.
- Жень. "Якщо ви чемні, до вас не будуть звертатися нешанобливо, якщо ви чесні, вам будуть вірити; якщо серйозні - процвітаєте; якщо добрі - зможете використовувати послуги інших".

"Якщо керувати народом за допомогою законів і підтримувати порядок за допомогою покарань, народ буде прагнути ухилятися (від покарань) і не буде відчувати сорому. Якщо ж керувати народом за допомогою чесноти і підтримувати порядок за допомогою ритуалу, народ буде знати сором, і він виправиться"

Ніколо Макіавеллі

- Основний предмет політичної науки є держава і влада.
- Ідеал державного устрою - сильна, жорстко централізована республіка.
- Полярність інтересів бідних і багатих,
- політична свобода людині.

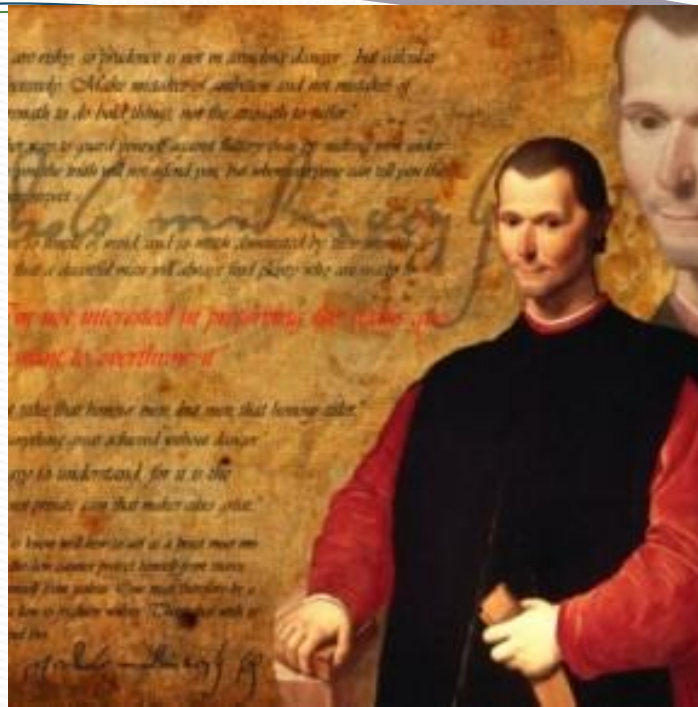

(1469-1527)

«Доля розпоряджається лише половиною всіх наших справ, іншу ж половину, чи біля того, вона надає самим людям»

«Довіряти охорону свободи належить тим, хто менш жадібний і менш помишляє про її захоплення»

Правильні форми правління:
монархія, аристократія і демократія.
«Змішана республіка» – ідеал.

Висновки

принципи побудови влади

Конфуцій:
внутрішньодержавні відносини - добрі сімейні стосунки, коли старші (правителі) люблять молодших і піклуються про них, а молодші (підлеглі) відповідають любов'ю і відданістю, тобто на принципах «людяності» і «справедливості»

Макіавеллі:
головна мета - сильна держава, на чолі якого стоїть сильний государ.

Висновки

методи ведення
політики

Конфуцій:
мудрий правитель
повинен управляти за
допомогою виховання
у підданих почуття
благоговіння,
вдаючись до
насильства тільки як
до останнього засобу

Макіавеллі:
головна мета государя
- зміцнення своєї
влади за допомогою
будь-яких засобів.
Політика ґрунтується
на культурі грубої сили,
нехтування нормами
моралі, заради
досягнення
політичних цілей.

Висновки

погляди на головні
якості государя

Макіавеллі і
Конфуцій:
честь, государ
повинен подавати
приклад своєю
поведінкою.

Дякую за увагу!